

EUROPA-NÆVNETS ÅRSBERETNING 2023

EUROPA-NÆVNETS FORORD

Europa-Nævnet er det centrale organ, der har til opgave at fremme folkeoplysning og folkelig debat om EU og fælles europæiske problemstillinger, mens Folketingets Europaudvalg sikrer den parlamentariske behandling af Europapolitikken, og Folketingets EU Oplysning sikrer neutral oplysning om europæiske spørgsmål.

Vores opgave er at være med til at skabe et fundament af viden, som giver mulighed for, at de danske borgere kan tage stilling til det europæiske fællesskab. Nævnet skal være med til at danne myndige unionsborgere, som på et faktisk grundlag kan tage stilling til fælles udfordringer og fælles løsninger. Det gøres ved fordeling af statslige midler til debat og oplysning om EU.

Med 2023 afsluttede en treårig bevillingsperiode for partier og organisationer. Denne beretning opsummerer aktiviteter for perioden samt tilskudsfordelingen for 2020 til 2023.

Europa-Nævnet har i bevillingsperioden lagt vægt på at være i en god og tæt dialog med de mange aktører for at fremme øget kvalitet i de aktiviteter, der støttes, men også for at fremme at aktører går sammen og løfter oplysnings- og debatopgaver i fællesskab, så aktiviteterne bliver mere synlige og får en større spredning. Vi har i denne periode set flere og flere sådanne initiativer.

Et af eksemplerne på det øgede samarbejde er en fælles kampagne mellem Europa-Nævnet og de landsdækkende EU-oplysningsorganisationer om udbredelse af europadebatten til alle dele af landet med borgerdialoger om fremtidens Europa, som fandt sted i 2021.

I 2021 indledte nævnet endvidere et samarbejde med Udenrigsministeriet og Folketingets Europaudvalg. Det førte til nye satsninger vedrørende borgerinddragelse i konferencen om Europas fremtid og særlige indsatser i anledningen af den kommende mulighed for at markere 50-året for Danmarks deltagelse i EF/EU i 2022.

2022 var præget af Forsvarsforbeholdet, hvor Nævnet administrerede en særlig pulje. Parallelt med indsatserne i forbindelse med forbeholdsafstemningen løb der også et særligt spor gennem hele 2022 med indsatser til indsamling af borgernes ønsker og synspunkter om fortidens og fremtidens Europa. Det skete dels gennem særpuljen 'Debatter om Europas Fremtid', der blev afsluttet 31. maj 2022 og et tilsvarende indsatsområde i Pulje C. Nævnet bevilgede i 2022 også tilskud til flere tiltag, der støttede op om Folketingets markering af 50-året for Danmarks medlemskab af EF/EU.

I 2023 satte Europa-Nævnet fokus på Europa-Parlamentsvalget, der fandt sted i juni 2024. Dette blandt andet ved årets erfaringskonference, hvor nævnet i samarbejde med Europa-Kommissionens Repræsentationskontor stillede spørgsmålet: Hvordan får vi borgerne til stemmeurnerne til Europa-Parlamentsvalget i 2024? Konferencen havde derfor stort fokus på erfaringsudveksling om mobilisering af vælgerne herunder med taler af b.l.a. valgforsker Kasper Møller Hansen og diplomat Jonas Bering Liisberg.

Perioden har i det hele taget været karakteriseret af en styrkelse af den offentlige debat om EU og Europas fremtid. EU's kriser, krig i Europa, Europaparlamentsvalg og forskellige løsninger hertil har fyldt nyhedsmedierne hver dag.

Den 15. december 2023 indgik regeringen sammen med Socialistisk Folkeparti, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre og Alternativet en ny europapolitisk aftale. Den nye europapolitiske aftale slår fast, at Danmark blandt andet skal arbejde for at styrke EU på den globale scene, sikre et tæt og ansvarligt økonomisk samarbejde samt fortsætte den grønne og digitale omstilling.

En grundlæggende helt nødvendig debat lige nu er derfor, hvad betyder EU for Danmark og danskerne samt hvilke værdier skal EU bygge på og ikke mindst hvordan Europa skal samarbejde i fremtiden.

God læsning,

Formand i Europa-Nævnet
Erik Christensen
September 2024

HVEM ER EUROPA-NÆVNET

Nævnet arbejder ud fra grundlæggende principper om politisk neutralitet og balancering af synspunkter i fordelingen af tilskudsmidler. Visionen for vores arbejde er, at flest mulige borgere i alle samfundslag og over hele landet bliver oplyst om Europa via mange forskellige initiativer og platforme. Det betyder konkret, at nævnet i fordelingen af midler prioriterer både store landsdækkende og små lokale projekter, og at der også vægtes projekter, der er lokaliseret i landområder og ikke kun de større byer.

Nævnet bestod i perioden 2020-2023 af:

Erik Christensen (formand)
indstillet af Socialdemokraterne

Formand for Det Kriminalpræventive Råd. Medlem af Folketinget fra 2015 til 2019. Formand for Folketingets Europaudvalg fra 2015 til 2019. Medlem af byrådet i Nyborg Kommune fra 2006 til 2015 og borgmester fra 2010 til 2014.

Charlotte Antonsen (næstformand)
indstillet af Venstre

Selvstændig kommunikationsrådgiver. Medlem af Folketinget fra 1990 til 2007. Næstformand for Europa-Udvalget fra 2001 til 2007.

Peter Westermann
indstillet af Socialistisk Folkeparti

Regionsrådsmedlem i Region Hovedstaden siden 2017. Spidskandidat til Folketinget for SF i Nordsjælland. Højskolelærer ved Grundtvigs Højskole. Næstformand for Socialistisk Folkeparti fra 2012 til 2014. Medstifter af Tænketanken Cevea.

Lone Vase Langballe,
indstillet af Dansk Folkeparti

Sygeplejerske. Regionsrådsmedlem i Region Midtjylland siden 2023. Medlem af Danske Regioner 2018-2021 og Viborg Byråd, hvor hun var 2. viceborgmester i perioden 2018-2021.

Svend Thorhauge
indstillet af Radikale Venstre

Præst. Landsformand for Radikale Venstre fra 2025-2021. Forstander ved Ry Højskole fra 2004-2008 og leder ved Akademiet for Talentfulde Unge fra 2012-2019.

Et nyt Europa-Nævn, beskikket af Kulturministeren fra 2024 til og med 2027. Medlemmerne er indstillet af Folketingets fem største partier.

Kulturministeren udpegede Erik Christensen til formand. På nævnets konstituerende møde den 15.februar 2024, blev Charlotte Antonsen valgt til næstformand.

Nævnets formand Erik Christensen (S) er genbeskikket sammen med medlemmerne Charlotte Antonsen (V) og Peter Westermann (SF).

De resterende to medlemmer består af:

Gitte Møller Højlund
indstillet af Moderaterne

HR Business Partner. Organisatorisk Næstformand i Moderaternes hovedbestyrelse siden 2022. Formand for Moderaternes bestyrelse i Østjylland siden 2022.

Lisbeth Roth
indstillet af Danmarksdemokraterne

Pensioneret økonomichef. Medstifter af Danmarksdemokraterne. Næstformand i Mariagerfjord Kommunes Seniorråd siden 2021. Tidligere byrådsmedlem i Hadsund Kommune.

HVEM STØTTER EUROPA-NÆVNET?

NÆVNET BEVILGER TILSKUD Gennem FIRE PULJER:

Partipuljen

Gives til treårige aktivitetsprogrammer til partier og bevægelser i Folketinget og Europa-Parlamentet.

Pulje A

Treårige aktivitetsprogrammer til landsdækkende organisationer, der har debat og oplysning om Europa som hovedformål.

Pulje B

Treårige aktivitetsprogrammer til landsdækkende organisationer, der har debat og oplysning om Europa som en del af deres aktiviteter, men hvor hovedformålet er et andet.

Pulje C

Etårige oplysningsprojekter til organisationer, institutioner, virksomheder og privat-personer.

Nævnets hovedopgave er at sikre, at borgerne får bedst og mest mulig oplysning om EU fra flest mulige aktører.

Rammerne for Europa-Nævnets arbejde og kriterierne for at modtage støtte gennem de fire puljer er for nuværende beskrevet i Finanslovens tekstanmærkninger og tre bekendtgørelser, der tilsammen udgør Europa-Nævnets regelgrundlag:

- Finanslovskonto 21.51.01.40
- Tekstanmærkninger nr. 200. ad 21.51.01 samt Ad tekstanmærkning nr. 200
- Bekendtgørelse nr. 984 af 27. juni 2013 om Nævnet for Fremme af Debat og Oplysning om Europa
- Bekendtgørelse nr. 985 af 27. juni 2023 om tilskud til Folketingets partier og danske partier og bevægelser indvalgt i Europa-Parlamentet til fremme af debat og oplysning i Danmark om Europa
- Bekendtgørelse nr. 986 af 27. juni 2023 om tilskud til fremme af debat og oplysning i Danmark om Europa

FORDELING AF TILSKUD I PERIODEN 2021-2023

Nævnets grundbevilling udgjorde 21,7 mio. kr. årligt i perioden 2020-2023 samt 21,7 mio. kr. i 2023. Tabel 1 viser bevillingen fordelt på de enkelte puljer og andre formål.

Tabel 1
Den årlige bevillingsfordeling på formål 2021 - 2023

I mio. kr.	2021	2022	2023
Partipuljen	7,6	7,8	8,0
Pulje A	3,2	3,2	3,2
Pulje B	3,7	3,8	3,9
Pulje C	4,1	4,2	4,3
Nævnets administration	1,8	1,8	1,8
Samlet 2021-2023	20,4	20,8	21,2

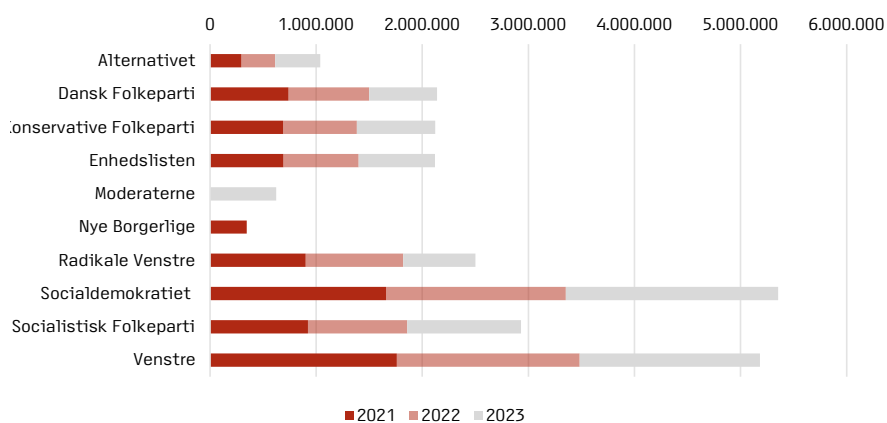
Anm.: Tallene er PL-reguleret i forhold til 2023

PARTIPULJEN

Moderaterne blev tilskudsberettiget fra 2023 i forbindelse med Folketingsvalget i 2022, hvor partiet fik 14 folketingsmedlemmer.

Nye borgerlige frasagde sig tilskud i 2022 og 2023. Danmarksdemokraterne og Liberal Alliance frasagde sig ligeledes fra at søge fra partipuljen i 2023. Nævnet har uddelt Nye Borgerliges, Danmarksdemokraternes og Liberal Alliances tilskud til de øvrige partier i 2023.

Figur 1
Fordeling af tilskud til partierne 2021-2023

Tabel 2
Fordeling af tilskud til partier og bevægelser i Folketinget og Europa-Parlamentet 2021-2023

Partipuljen	2021	2022	2023	Samlet
Alternativet	295.975	317.599	425.578	1.039.152
Dansk Folkeparti	739.198	760.365	640.297	2.139.860
Det Konservative Folkeparti	689.450	693.891	739.219	2.122.560
Enhedslisten	690.322	710.509	719.434	2.120.265
Moderaterne	-	-	623.425	623.425
Nye Borgerlige	344.851	-	-	344.851
Radikale Venstre	900.910	920.616	679.865	2.501.391
Socialdemokratiet	1.658.226	1.695.753	1.999.609	5.353.588
Socialistisk Folkeparti	921.750	937.234	1.072.645	2.931.629
Venstre	1.759.318	1.723.055	1.699.927	5.182.300
I alt	8.000.000	7.759.022	8.599.999	24.359.021

Tabel 2 viser de tilskud, som de enkelte partier er blevet bevilget. De bevilgede beløb omfatter ekstrabevillingerne, der blev uddelt som resultat af de tre partiers fravalg af tilskud. Fle-re af partierne har imidlertid haft et mindre forbrug af midler til EU-aktiviteter end de fik bevilget.

Der er således i alt 2,3 mio. kr. af de bevilgede tilskud, som partierne ikke har anvendt til oplysning og debat om Europa i den treårige periode. Midlerne er returneret til staten.

PULJE A

Tabel 4 viser de tilskud, som de enkelte organisationer er blevet bevilget. Der er mulighed for, at bruge mere i et år, mod at bruge mindre andre år.

Aktivitetsniveauet i pulje A-organisationerne har generelt været højt og foruden egne aktiviteter har organisationerne også bidraget med varetagelse af oplysningsopgaver hos Pulje B-organisationerne og en række tilskudsmodtagere i Pulje C. Samarbejdet medvirker til en effektiv udnyttelse af de samlede ressourcer afsat til debat og oplysning om Europa og sikrer større spredning og kvalitet .

” Som oplysningsforbund er det vigtigt for os at skabe gode betingelser for en fordomsfri, åben dialog, der indbyder til spørgsmål og kommentarer fra deltagerne – hver gang. Vi bestræber os altid på at invitere oplægsholdere, der kan belyse emnerne fra forskellige perspektiver for at undgå en ensidig debat.”

DEO

HØR DET FRA TILSKUDSMODTAGER

NYT EUROPA:

Folkeoplysning og debat er en af grundstenene i Nyt Europas arbejde. Det er et vigtigt redskab til at udbrede viden om EU og det europæiske samarbejde. Vi søger at skabe formater, hvor det er muligt at nå målgrupper, som ikke er engageret i europapolitiske emner i deres dagligdag. I Nyt Europa har vi sat fokus på at udvide kendskabet til det europæiske samarbejde blandt målgrupper, der normalt ikke kommer i kontakt med EU-oplysning.

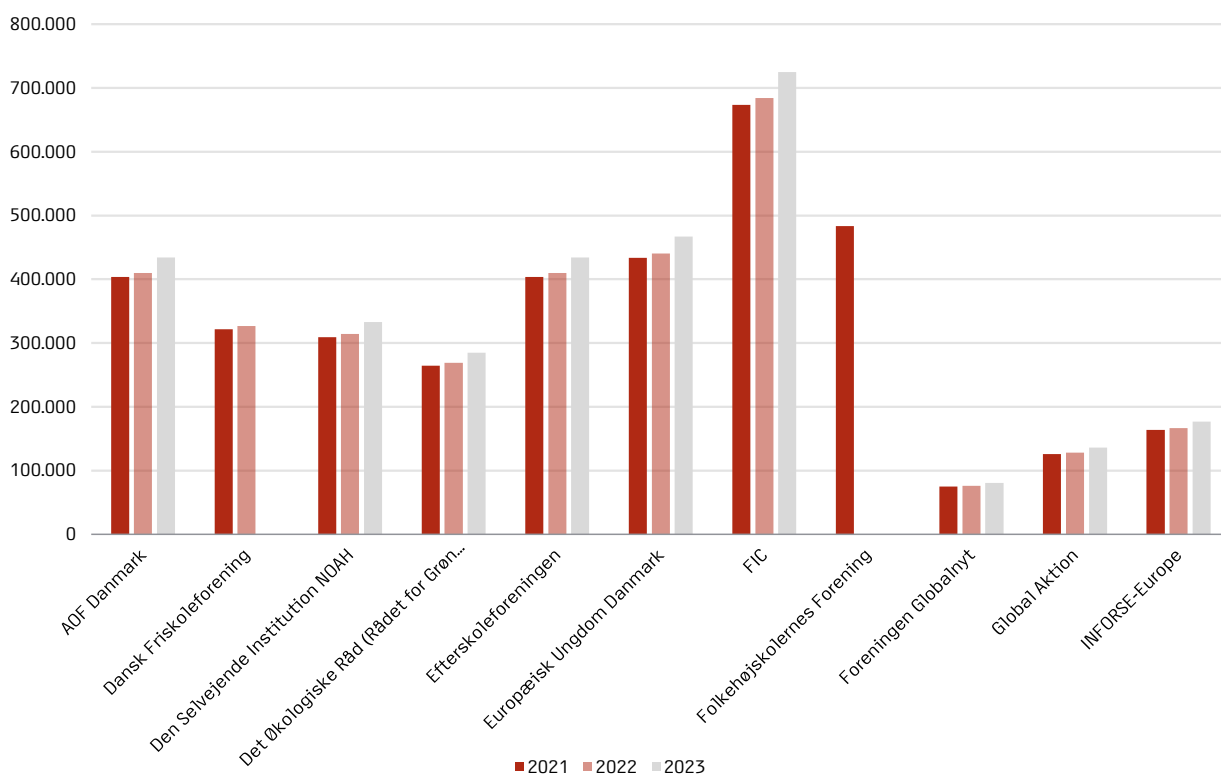
” I sommeren 2023 afholdt vi en uges højskole for 110 unge fra 16 europæiske lande. Deltagerne udforskede spørgsmål relevante for europæiske unge og udviklede løsninger på fælles udfordringer. De valgte selv deres fokusområde, som inkluderede ligestilling i uddannelse, breaking borders, økonomisk transformation og bæredygtigt liv. Hver gruppe blev undervist af dygtige fagfolk gennem foredrag, sport, musik, workshops, udflugter og debatter.

PULJE B

Bevillingsperioden for pulje B var treårig, og der blev derfor afholdt én ansøgningsrunde, hvor tilsagn udløste tilskud i alle tre år. Tilskuddet bliver tildelt på baggrund af en treårig aktivitetsplan og budget samt årlige arbejdsplaner.

Figur 2
Fordeling af tilsagn i Pulje B 2021-2023

Anm.: FIC begærede i foråret 2024 konkurs og har ikke kunne aflevere projektregnskab for 2023. De fratræder derfor tilskuddet i 2023 på 734.734 kr., hvoraf 551.025 kr. er forudbetalt som derfor skal tilbagebetales. Nævnet har meldt sit foreløbige krav i konkursboet. Folkehøjskolerne trak deres ansøgning tilbage i juli 2020. Dansk Friskoleforening frasagde sig tilskud i 2023.

Tabel 3 viser de tilskud, som de enkelte organisationer er blevet bevilget. En række af organisationerne har imidlertid ikke fået udbetalt hele deres tilskud som følge af et lavere for-brug over den treårige periode.

Aktiviteterne har primært været traditionelle oplysningsarrangementer til den brede målgruppe samt undervisningsmateriale rettet mod unge. Aktiviteterne er generelt præget af høj kvalitet, især i de tilfælde hvor flere går sammen i partnerskaber om gennemførelsen af aktiviteterne.

Tabel 3

Fordeling af tilskud til organisationer, som har europadebat og -oplysning som del af deres formål 2021-2023

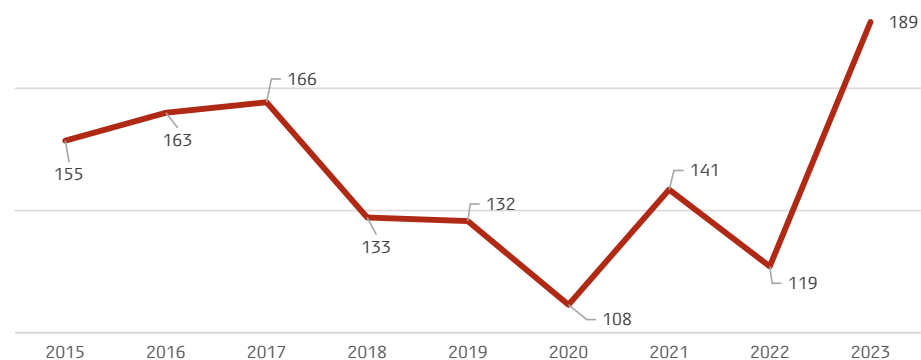
Pulje B	2021	2022	2023	Samlet
AOF Danmark	403.333	409.710	434.359	1.247.402
Dansk Friskoleforening	321.667	326.752	-	648.419
Den Selvejende Institution NOAH	309.333	314.224	333.128	956.685
Det Økologiske Råd (Rådet for Grøn Omstilling)	264.600	268.783	284.954	818.337
Efterskoleforeningen	403.333	409.710	434.359	1.247.402
Europæisk Ungdom Danmark	433.333	440.184	466.667	1.340.184
FIC	673.333	683.978	725.128	2.082.439
Folkehøjskolernes Forening	483.333	-	-	483.333
Foreningen Globalnyt	75.000	76.186	80.769	231.955
Global Aktion	126.111	128.105	135.812	390.028
INFORSE-Europe	164.000	166.593	176.615	507.208
I alt Pulje B	3.657.376	3.224.225	3.071.791	9.953.392

PULJE C

Tilskud fra denne pulje gives til enkeltstående lokale aktiviteter eller større regionale eller landsdækkende projekter. Både organisationer, kommercielle virksomheder og privatpersoner kan søge om tilskud fra puljen. Der afholdes to ansøgningsrunder om året.

Figur 3

Antal ansøgere i Pulje C i perioden 2015-2023

Tabel 4

Ansøgninger og tilsagn i ordinære ansøgningsrunder i Pulje C fordelt på år

	Antal ansøgere	Ansøgt beløb i kr.	Bevilget beløb i kr.	Antal tilsagn
2021	141	11.943.550	5.496.652	79
2022	119	11.970.974	5.503.255	77
2023	189	19.082.836	5.838.051	79
I alt	449	42.997.360	16.837.958	235

Interessen for at søge tilskud var i årene 2018-2020 generelt lavere end tidligere. I 2012-2014 var gennemsnittet 167. Gennemsnittet for perioden 2015-2017 var 160, mens gennemsnittet for 2018-2020 kun er 124 .

Efter nedgang i interessen for at søge tilskud i 2018-2020 er Pulje C atter kommet op på samme niveau som før med gennemsnitligt ansøgningsantal på 150. Antal ansøgninger har været stødt stigende med kun en lille nedgang i 2022. Derudover sker der fortsat en stigning af ansøgt beløb. Projekterne er samtidigt også større og mere sammensatte projekter. Denne tendens startede allerede i 2018-2020, men ses fortsat meget i ansøgningerne.

Størrelsen af bevilgede beløb er faldet til sammenligning med perioden 2018-2020, hvori det gennemsnitlige tilskud rundede 80.500 kr. i 2020. En af grundene til denne udvikling er sandsynligvis, at Nævnet i højere grad giver delvise tilsagn til ansøgerne, som et forsøg på at sikre en fortsat bred spredning af tilskudsmidler og styrkelsen af folkeoplysning for folket af folket.

Tilskud fra Pulje C kan søges til eksempelvis debatmøder, konferencer, produktion af TV- og radioprogrammer, etablering af webinformation, udarbejdelse af oplysnings- og undervisningsmateriale og kategorien Andet, som f.eks. brætspil, rollespil og tværgående initiativer.

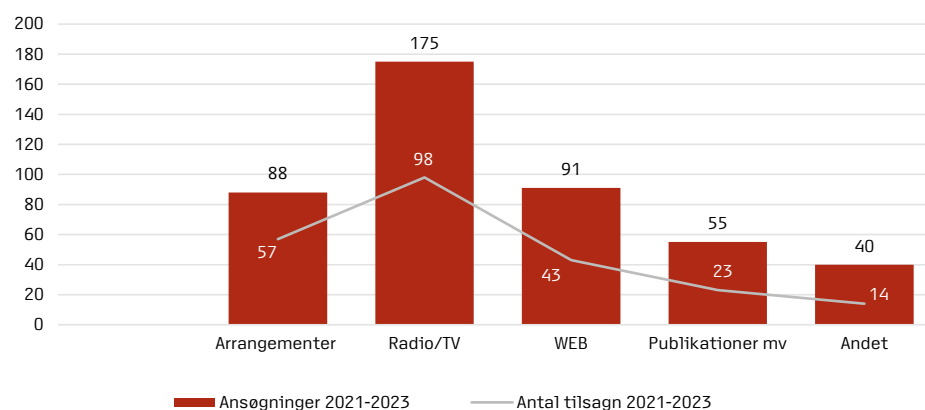
HØR DET FRA TILSKUDSMODTAGER

Folkemøde Møn 2023:

Projektet var en succes med stor tilslutning på Europa Verdens-scenen under Folkemødet. Kendte debattører tiltrak mange deltagere og fik stor omtale i sociale medier og lokalpressen. Debatterne var velorganiserede, og programmet bød på en god blanding af aktiviteter for både unge og voksne, paneldebatter, teater og satire. Denne model vil vi videreudvikle i de kommende år.

Figur 4
Fordeling af ansøgninger og tilsagn i kategorierne i 2021-2023

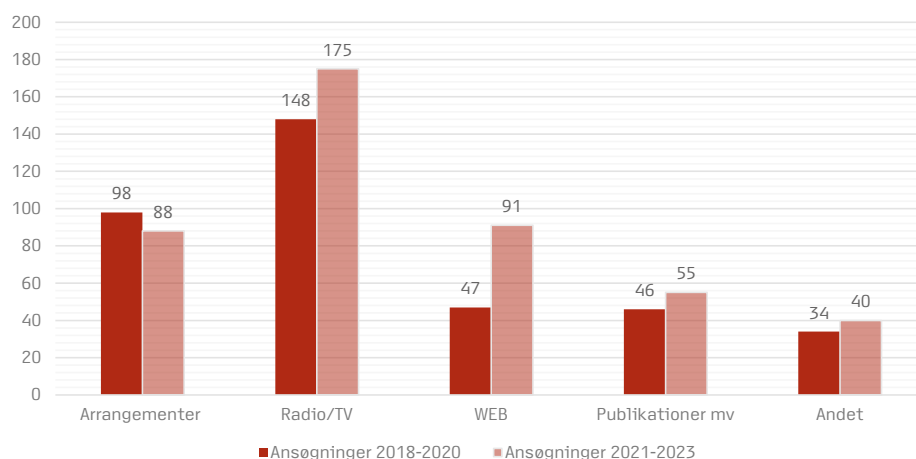
Tabel 5
Fordeling af ansøgninger i perioden 2018-2020 samt antal afslag, tilsagn og tilskud i kategorierne i 2021-2023

Type	Ansøgninger 2018-2020	Ansøgninger 2021-2023	Antal tilsagn 2021-2023	Tilskud i alt i kategorien 2021-2023
Arrangementer	98	88	57	4.175.545
Radio/TV	148	175	98	6.040.539
WEB	47	91	43	1.445.274
Publikationer mv	46	55	23	2.269.764
Andet	34	40	14	1.439.500
I alt	373	449	235	15.370.622

I tabel 5 ses fordelingen af ansøgninger på forskellige typer af aktiviteter, som der søges om tilskud til .

Der er fortsat enorm interesse i Radio/TV-kategorien som også får tildelt 42% af de samlede antal tilsagn i perioden 2021-2023. Derudover er WEB kategorien også meget populært at søge tilskud til, og kategorien overhalede i denne periode kategorien Arrangementer, som ellers historisk set altid har været den næstmest ansøgte kategori. Dog ses der ikke et stort fald af ansøgninger til Arrangementer, og det er derfor et udtryk for der generelt søges flere tilskud i Pulje C end perioden inden 2021-2023. Derudover stiger antallet af arrangementer i ansøgningerne, og tallene er derfor ikke et udtryk for, at der ikke fortsat planlægges og afholdes fysiske arrangementer rundt om i landet. Der ses i stigende grad at ansøgninger i Arrangement-kategorien indeholder op mod 15 oplæg i en ansøgning.

Figur 5
Fordeling af ansøgninger i kategorierne

I takt med at hovedparten af ansøgningerne i kategorien 'radio/TV-programmer' nu også indeholder udgivelse af optagelserne i podcast- og video-format er det mest meningsfuldt at se på ansøgningerne fra kategorierne Radio/TV og Web under ét. Dermed kan der overordnet ske en opdeling af aktiviteterne ind i klassiske arrangementer og debatter, elektroniske medier samt publikationer og undervisningsmateriale.

